

MONITOR GOSPODARCZY INSTYTUTU ZACHODNIEGO

3/2026
25.03.2026

Redakcja:
dr Piotr Andrzejewski, dr Justyna Schulz

SYTUACJA EKONOMICZNA W NIEMCZECH – luty 2026 r.

Według raportu Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Energii pozytywna dynamika gospodarcza widoczna pod koniec 2025 r. nie utrzymała się w początkach 2026 r. W styczniu odnotowano wyraźne osłabienie przemysłu zarówno po stronie zamówień, jak i produkcji. Jednocześnie nastroje w firmach lekko się poprawiły, a część wskaźników wyprzedzających sugerowała możliwą stabilizację. Te pozytywne perspektywy pozostawały obciążone niepewnością geopolityczną i wzrostem cen ropy i gazu. Przemysł krajowy i budownictwo wykazywały oznaki poprawy, natomiast konsumpcja prywatna znów uległa pogorszeniu.

W styczniu 2026 r. niemiecki eksport wyniósł 130,5 mld euro, a import 109,2 mld euro. W ujęciu miesięcznym eksport spadł o 2,3%, a import o 5,9%; rok do roku eksport był wyższy o 0,6%, za to import niższy o 4,0%. Szczególnie słabe wyniki wykazywał handel z UE: eksport do krajów UE obniżył się o 4,8% w ujęciu miesięcznym, a import z UE o 6,5%. Produkcja przemysłowa ogółem zmniejszyła się o 0,5% w ujęciu miesięcznym. Najsilniejsze spadki odnotowano w produkcji wyrobów metalowych (-12,4%), farmaceutyków (-11,9%) oraz komputerów, elektroniki i wyrobów optycznych (-6,8%). Inflacja w lutym spadła do 1,9%.

W lutym liczba bezrobotnych osiągnęła 3,070 mln, a stopa bezrobocia 6,5%. Ogólny obraz rynku pracy przedstawiał się nie najlepiej. Liczba zgłoszonych wakatów wyniosła 638 tys., praktycznie tyle samo co rok wcześniej. Liczba upadłości firm wzrosła o 10,3% w ujęciu rok do roku.

[Die wirtschaftliche Lage in Deutschland in März 2026](#)

ANALIZY

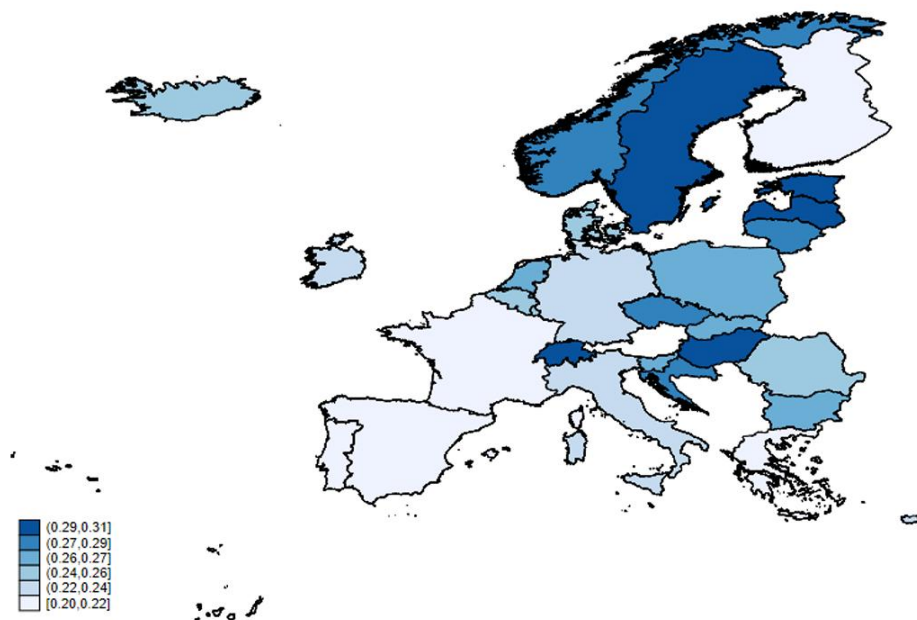
🕒 Wydatki wydatkom nierówne

Wydatki publiczne ukierunkowane na wzrost gospodarczy stały się dziś popularnym narzędziem pobudzania koniunktury. W tym kontekście niemiecki instytut ZEW (Leibniz Centre for European Economic Research) w Mannheim zaproponował wprowadzenie miernika Future Ratio, który w bardziej zróżnicowany sposób niż dotychczas ocenia wydatki publiczne pod kątem ich prorozwojowego charakteru. Zdaniem autorów jest to szczególnie istotne wobec planowanej przez Komisję Europejską zmiany filozofii przyznawania środków w ramach wieloletniego budżetu UE. Mają być one powiązane z realizacją celów strategicznych i reform, a nie dystrybuowane zgodnie z tradycyjnymi kategoriami budżetowymi. Z tego punktu widzenia kluczowe staje się określenie, co należy zaliczać do inwestycji prorozwojowych. W porównaniu z tradycyjnymi wskaźnikami Future Ratio poszerza definicję tworzenia kapitału. Nie koncentruje się jak większość klasycznych wskaźników jedynie na inwestycjach materialnych (np. w infrastrukturę), lecz obejmuje także kapitał ludzki i zasoby naturalne. Oznacza to m.in., że wydatki na edukację, badania i rozwój oraz ochronę

środowiska i zasobów naturalnych postrzegane są jako inwestycje, a nie jak w dotychczasowych ujęciach wydatki konsumpcyjne. Przykładowo, wynagrodzenia nauczycieli klasyfikowane są jako inwestycja w przyszłość.

Analiza wydatków państw UE w latach 2001–2023 przeprowadzona z wykorzystaniem Future Ratio pokazuje wyraźne różnice między regionami: podział na wschód i zachód oraz północ i południe Europy. Zasadniczo państwa północnej i wschodniej Europy (szczególnie skandynawskie i bałtyckie) charakteryzują się wyższym udziałem wydatków przyszłościowych. Kraje południowej Europy oraz duże gospodarki takie jak Niemcy czy Francja osiągają wyniki średnie lub poniżej średniej unijnej. Polska plasuje się w górnym przedziale zestawienia.

Figure 3: Map of Future Ratios in 2023

Notes: This figure provides a map of EU and EFTA countries and their Future Ratio. Darker colours are associated with a stronger future orientation of total government spending in 2023.

Autorzy raportu wskazują ponadto, że na strukturę wydatków publicznych szczególnie silnie oddziałuje poziom długu publicznego. Im większy dług, tym mniejszy udział wydatków prorozwojowych. Ta zależność jest wyraźniejsza niż w przypadku takich czynników, jak struktura demograficzna czy poziom wykształcenia społeczeństwa. Wynika to z faktu, że znacząca część budżetu państwa musi być wówczas przeznaczona na obsługę długu oraz bieżące wydatki socjalne. W konsekwencji może dojść do powstania „pułapki zadłużenia”: wysoki poziom długu ogranicza inwestycje w przyszłość, co prowadzi do słabszego wzrostu gospodarczego, a ten z kolei utrudnia redukcję zadłużenia. Analiza pokazuje, że przestrzeń fiskalna państwa ma kluczowe znaczenie dla jego rozwoju.

W związku z tym autorzy postulują, aby ocena polityki fiskalnej państw obejmowała nie tylko poziom deficytu i długu, lecz także strukturę wydatków w ujęciu prorozwojowych inwestycji. Wydatki na edukację, badania podstawowe, transformację energetyczną czy infrastrukturę powinny być traktowane jako inwestycje w konkurencyjność gospodarki. Autorzy argumentują, że przyjęcie takiego podejścia pozwoliłoby zwiększyć elastyczność w ramach unijnych reguł fiskalnych i powinno zostać uwzględnione przy projektowaniu przyszłych wieloletnich ram finansowych UE. (JS)

→ [*ZEW, The Future Ratio: A New Metric for Forward-Looking Fiscal Policy in Europe*](#)

🕒 **Eksport niemieckiego uzbrojenia w 2025 r.**

Według raportu rządu federalnego łączna wartość zezwoleń na eksport uzbrojenia w 2025 r. wyniosła 13,11 mld euro. Z tej kwoty ok. 10,7 mld euro przypadło na eksport do państw UE, NATO i krajów zrównanych z NATO oraz na wsparcie Ukrainy, a także do Singapuru i Korei Południowej. Ukraina była największym pojedynczym odbiorcą niemieckich zezwoleń eksportowych. Na „pozostałe państwa trzecie” przypadło ok. 1,25 mld euro. Niemiecki eksport uzbrojenia w 2025 r. był w ogromnej większości skierowany do państw sojuszniczych i partnerskich. Jednocześnie dane pokazują rosnące znaczenie północnoeuropejskich partnerów NATO, zwłaszcza Norwegii i Szwecji. W porównaniu z poprzednimi latami spadło znaczenie Egiptu jako odbiorcy niemieckiego uzbrojenia.

Najważniejsze dane

Kategoria	Wartość
łączna wartość zezwoleń 2025	13 112 208 613 €
UE	4 520 800 501 €
NATO i kraje zrównane z NATO	4 054 463 777 €
Państwa trzecie	4 536 944 335 €
w tym Ukraina	2 273 732 889 €
w tym Singapur + Korea Płd.	1 017 274 643 €
w tym pozostałe państwa trzecie	1 245 936 803 €
Liczba pojedynczych zezwoleń	4 095
Liczba odmów	12
łączna wartość odmów	704 121 €

Top 10 państw odbiorców zezwoleń w 2025 r.

Miejsce	Państwo	Wartość zezwoleń
1	Ukraina	2 273 732 889 €
2	Norwegia	1 419 472 925 €
3	Szwecja	1 043 707 439 €
4	Turcja	744 003 840 €
5	Singapur	736 037 578 €
6	Wielka Brytania	685 931 864 €
7	Stany Zjednoczone	681 356 282 €
8	Rumunia	347 339 342 €
9	Włochy	318 264 604 €
10	Austria	294 614 584 €

[Rüstungsexportpolitik der Bundesregierung im Jahr 2025](#)

WIADOMOŚCI

🕒 Amerykańska niepewność niemieckiego przemysłu

Jak zauważył dziennik „Handelsblatt” narasta nowa fala niepewności związana z amerykańskimi cłami, która znów uderza w niemiecki przemysł. Problemem są nie tylko same stawki celne, ale przede wszystkim brak stabilnych reguł: po decyzji Sądu Najwyższego USA administracja Trumpa wprowadziła nowe 15% cła na innej podstawie prawnej, które mają obowiązywać 150 dni. Firmy obawiają się więc bardziej chaosu prawnego i trudności w planowaniu niż samej wysokości ceł.

Skutki różnią się w zależności od branży. Najmocniej zagrożona jest motoryzacja, bo USA to jeden z kluczowych rynków zbytu dla niemieckich producentów, a 15-procentowe cła są znacznie wyższe niż dawne 2,5%. Mercedes już odczuł spadek zysków, a dla Volkswagena sytuacja jest jeszcze trudniejsza, bo Audi i Porsche nie mają własnej produkcji w USA. W przypadku przemysłu chemicznego zagrożenie nie jest bezpośrednie, gdyż duże koncerny często produkują na rynek amerykański już w samych Stanach Zjednoczonych. Jednak branża boi się, że przedłużający się konflikt handlowy osłabi światowy popyt, spowalniając pojawienie się oczekiwanego ożywienia gospodarczego. Firmy obawiają się wieloletnich sporów sądowych i dalszej niepewności inwestycyjnej. Nawet wyłączona spod presji celnej branża farmaceutyczna nie pozostaje bez negatywnych konsekwencji. Część działalności, zwłaszcza diagnostykę i segment life science, dotyczą już skutki nowych regulacji. Jedną z niewielu firm zyskujących na nowej odsłonie polityki celnej jest Beiersdorf, gdyż znaczącą część produktów sprzedawanych w USA wytwarza w Meksyku.

→ [Handelsblatt, Deutsche Industrie fürchtet erneuten Rückschlag durch Zollchaos](#)

● **Spór o europejską politykę gospodarczą**

W lutym ważnym tematem dyskusji politycznych był kształt europejskiej polityki gospodarczej i przemysłowej. Dyskusje te przerodziły się w spór o kierunek polityki gospodarczej Unii Europejskiej w czasie rosnącej presji ze strony USA i Chin. Europa szuka sposobu na wzmocnienie swojej konkurencyjności, ale nie ma zgody co do tego, jak to zrobić. Z jednej strony pojawiają się pomysły większej ochrony europejskiej gospodarki, z drugiej – ostrzeżenia przed zbyt daleko idącym protekcjonizmem i wspólnym zadłużaniem. Zasadnicza różnica poglądów rysuje się pomiędzy kanclerzem Friedrichem Merzem a prezydentem Francji Emmanuelem Macronem. Choć obaj zgadzają się, że Unia Europejska potrzebuje inwestycji i większej odporności, lecz nie musi to oznaczać automatycznie potrzeby nowych wspólnych długów. Niemieckie stanowisko podkreśla, że UE nie została pomyślana jako „unia zadłużenia”, dlatego Niemcy przeciwstawiają się francuskim naciskom na rozszerzanie wspólnego finansowania. Jednocześnie strona niemiecka uważa, że w wyjątkowo trudnych sytuacjach dodatkowe zadłużenie może być dopuszczalne, ale nie powinno stać się zasadą. W niemieckiej optyce lepszym kierunkiem jest wzmacnianie rynku wewnętrznego i ograniczanie biurokracji.

Spór dotyczył także nowej unijnej polityki przemysłowej, określanej hasłem „Buy European”. Francuski pomysł zakładał faworyzowanie w niektórych sektorach europejskich producentów przy zamówieniach publicznych i wsparciu państwa. Zwolennicy tego podejścia argumentują, że Europa musi reagować na amerykańskie cła, subsydia i chińskie przewagi uzyskiwane dzięki państwowemu wsparciu. Jednak zarówno w niemieckim rządzie, jak i wśród niemieckich ekonomistów oraz organizacji gospodarczych istnieją poważne obawy, że takie rozwiązania mogą oznaczać wzrost cen, więcej biurokracji, problemy z zaopatrzeniem i możliwe działania odwetowe innych państw. Niemcy próbują zająć stanowisko pośrednie. Nie odrzucają całkowicie ochrony europejskiego przemysłu, ale chcą, by dotyczyła ona tylko sektorów naprawdę strategicznych, była ograniczona czasowo i uwzględniała także państwa partnerskie. Dlatego Berlin woli formułę „made with Europe” zamiast twardego „made in Europe”. W Europie narasta napięcie między potrzebą obrony własnej gospodarki a obawą przed zamknięciem rynku i osłabieniem konkurencyjności.

W obu przypadkach stanowisko Niemiec wykazuje ostrożność wobec zbyt daleko idących pomysłów forsowanych przez Francję w UE, zwłaszcza gdy mogłyby one oznaczać większą centralizację, protekcjonizm albo obciążenia finansowe.

→ [Handelsblatt, „Made in Europe”-Vorgabe soll kommen – trotz viel Kritik](#)

→ [Frankfurter Allgemeine Zeitung, Die EU ist keine Schuldenunion](#)

● **Chiński węzeł**

Niemiecka prasa na marginesie wizyty kanclerza Merza w Chinach opisała gospodarcze zależności Niemiec od Chin. Najbardziej rzucający się w oczy jest zasadniczy paradoks: niemieccy politycy chcą ograniczać zależność od Chin, ale niemieckie firmy w praktyce jeszcze mocniej wiążą się

z chińskim rynkiem. Media dość jednogłośnie zauważyły, że wizyta kanclerza Merza w Pekinie odbyła się w momencie szczególnie trudnym, bo interes państwa i interes dużych koncernów nie są już w pełni zbieżne. Z jednej strony rosną obawy przed „chińskim szokiem”, czyli napływem tanich produktów, presją konkurencyjną, subsydiami i nadwyżkami produkcyjnymi z Chin. Z drugiej strony właśnie te same warunki skłaniają niemieckie przedsiębiorstwa do dalszego inwestowania, lokalizacji produkcji, badań i rozwoju oraz do współpracy z chińskimi partnerami.

Chiny są przedstawione nie tylko jako rynek zbytu, ale coraz bardziej jako centrum produkcji, innowacji i uczenia się. Niemieckie firmy nie ograniczają się już do strategii „sprzedawać w Chinach”, lecz przechodzą do modelu głębokiego zakorzenienia: rozwijają lokalne struktury, zatrudniają mniej menedżerów z Niemiec, wzmacniają chińskie działy badawczo-rozwojowe i budują partnerstwa z chińskimi firmami. W rezultacie przedsiębiorstwa „stają się bardziej chińskie”. To oznacza nie tylko dostosowanie do lokalnego rynku, ale też przejmowanie części chińskiej dynamiki technologicznej, kosztowej i organizacyjnej. Lokalizacja w Chinach jest odpowiedzią na wzrost ryzyka. Trudniejsze warunki działania w Chinach – silniejsza konkurencja, wojny cenowe, presja regulacyjna, preferowanie lokalnych dostawców – nie skutkują automatycznie odwrótem niemieckiego biznesu. Przeciwnie: firmy reagują jeszcze większym osadzeniem się na miejscu. To właśnie lokalizacja w Chinach ma w ocenie niemieckich firm pomóc im utrzymać konkurencyjność.

Proces ten prowadzi do sprzeczności: firmy czerpią korzyści z tego samego procesu, przed którym politycy próbują się bronić. Innymi słowy, to co z perspektywy państwa wygląda jak ryzyko systemowe, z perspektywy przedsiębiorstwa może być racjonalną strategią przetrwania i wzrostu.

- ➔ [Handelsblatt, Deutsche Konzerne werden immer chinesischer](#)
- ➔ [Handelsblatt, China-Schock – Europa läuft die Zeit davon](#)
- ➔ [Frankfurter Allgemeine Zeitung, Peking entwickelt sich zum Lehrmeister](#)

KALENDARIUM

DATA	MIEJSCE	WYDARZENIE
01.02.2026	Rijad	Federalna minister gospodarki i energii Katherina Reiche podczas swojej wizyty w Arabii Saudyjskiej podpisała porozumienie z saudyjskim ministrem energii Abdulazizem bin Salmanem Al Saudem. Porozumienie obejmuje technologie zarządzania emisjami dwutlenku węgla, rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej, cyfrową transformację sektora energetycznego (w tym cyberbezpieczeństwo i sztuczną inteligencję) oraz rozwój bezpiecznych, zrównoważonych i odpornych łańcuchów dostaw.
03.02.2026	Berlin	Bank Rozwoju – KfW, działając w imieniu rządu federalnego, podpisał umowę o nabyciu 25,1% udziałów w TenneT Germany od holenderskiego holdingu TenneT. Z ponad 14 000 kilometrów linii przesyłowych TenneT Germany obsługuje największą sieć przesyłu energii elektrycznej w Niemczech.
04.02.2026	Dubaj	Podczas World Government Summit Niemcy otrzymały nagrodę za najlepsze zastosowanie sztucznej inteligencji w administracji rządowej. Program został opracowany przez Federalne Ministerstwo Cyfryzacji, a sfinansowany przez Federalne Ministerstwo Gospodarki i Energii.
05.02.2026	Berlin	Rząd federalny opublikował dane dotyczące zabezpieczenia transakcji eksportowych i inwestycji zagranicznych na kwotę 14,5 mld euro. Największe wolumeny gwarancji dotyczyły Turcji, Polski (farmy wiatrowe) i Brazylii.
06.02.2026	Berlin	Niemcy wprowadziły w życie nowelizację ustawy o handlu zagranicznym i płatnościach (Auswärtiges Handelsgesetz), która w pełni wdraża dyrektywę UE 2024/1226 w sprawie sankcji karnych. Dyrektywa wzmacnia egzekwowanie sankcji UE. Jej celem jest harmonizacja przepisów dotyczących sankcji karnych we wszystkich państwach członkowskich.
09.02.2026	Berlin	Pełnomocniczka ds. MŚP i parlamentarna sekretarz stanu Gitta Connemann spotykała się kierownictwem 50 stowarzyszeń, aby omówić bieżące kwestie dotyczące finansowania MŚP.
10.02.2026	Berlin	Rząd federalny uruchomił cyfrową platformę dla MŚP: „Przewodnik po finansowaniu rynków wzrostu”. Platforma, oparta na sztucznej inteligencji, łączy usługi informacyjne i doradcze z zakresu promocji handlu zagranicznego i współpracy rozwojowej w jednym centralnym punkcie kontaktowym. Za opracowanie platformy odpowiada GTAI.
10.02.2026	Ottawa	Minister Katherina Reiche podczas wizyty w Kanadzie spotkała się z minister przemysłu Mélanie Joly, ministrem energii i zasobów naturalnych Timem Hodgsonem oraz ministrem handlu Dominikiem LeBlankiem. Rozmowy koncentrowały się na pogłębieniu dwustronnych relacji gospodarczych i

		wzmocnieniu współpracy transatlantyckiej w obszarach bezpieczeństwa, gospodarki i polityki przemysłowej.
11.02.2026	Bruksela	Sekretarz stanu Thomas Steffen reprezentował Federalne Ministerstwo Gospodarki i Energii na spotkaniu w Niemieckiej Izbie Biznesu z komisarzem UE ds. partnerstw międzynarodowych Jozefem Sikelą i ok. 120 przedstawicielami biznesu w celu omówienia szans dla niemieckich firm w ramach unijnego programu Global Gateway.
13.02.2026	Monachium	Minister Katherina Reiche wzięła udział w Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa. W dyskusji podkreśliła istotny związek między siłą gospodarczą a stabilnością geopolityczną.
18.02.2026	Paryż	Podczas ministerialnego spotkania Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA) minister Katherina Reiche uczestniczyła w dyskusji na temat wsparcia ukraińskiego sektora energetycznego i odbyła rozmowę z ukraińskim ministrem energii Denysem Szmyhałem.
23.02.2026	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Energii zatwierdziło zwiększenie finansowania o ok. 322 mln euro dla projektu SALCOS firmy Salzgitter AG. Nastąpiło to po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską dodatkowych funduszy zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej. Projekt dotyczy implementacji rozwiązań wodorowych w piecach hutniczych.
23.02.2026	Berlin/Ottawa	Minister Katherina Reiche i minister przemysłu Kanady Mélanie Joly podpisały wspólną deklarację, mającą na celu pogłębienie dialogu i współpracy w sektorze motoryzacyjnym i mobilności. Umowa ma umożliwić strategiczne rozszerzenie współpracy przemysłowej – w szczególności w zakresie wymiany informacji na temat rozwoju sektorowego, rozwoju dwustronnego handlu motoryzacyjnego oraz rozwoju mobilności akumulatorowej i wodorowej. Powołano również wspólną grupę do realizacji tych założeń.
25.02.2026	Bruksela	Minister Katherina Reiche zaprosiła ministrów gospodarki państw członkowskich UE na wymianę poglądów w ramach inicjatywy „Przyjaciele Przemysłu” na marginesie posiedzenia Rady w Brukseli. Koncentrowano się na działaniach mających na celu wzmocnienie konkurencyjności i uniknięcie dodatkowych obciążeń biurokratycznych dla przemysłu.
27.02.2026	Toronto	Sekretarz stanu Stefan Rouenhoff wziął udział w konferencji Prospectors & Developers Association of Canada (PDAC), która grupuje branże górnicze i surowcowe. Spotkał się tam z przedstawicielami rządu kanadyjskiego i firm z obu krajów. Rouenhoffowi towarzyszyła delegacja biznesowa licząca ok. 20 osób.
27.02.2026	Zurych	Minister Reiche uczestniczyła w corocznym spotkaniu ministrów gospodarki krajów niemieckojęzycznych: Niemiec, Austrii, Liechtensteinu i Szwajcarii. Spotkanie koncentrowało się na

		kwestii wzmocnienia konkurencyjności oraz omówieniu bieżących zmian geoeconomicznych i geopolitycznych.
28.02.2026	Berlin	Rząd federalny ustanowił powiernictwo niemieckich spółek zależnych Rosneftu. Federalna Agencja Sieci będzie pełnić funkcję powiernika i, zgodnie z nowymi ramami prawnymi przejmie kontrolę nad Rosneft Deutschland, a tym samym nad jego udziałami w trzech rafineriach: PCK Schwedt, MiRO (Karlsruhe) i Bayernoil (Neustadt/Vohburg an der Donau).